

'Een Huis van het Kind wordt dé lokale informatie- en ondersteuningsplaats voor alle gezinnen', stelt minister van Gezin Jo Vandeurzen. Deze Huizen spelen een belangrijke rol in het decreet Preventieve Gezinsondersteuning dat de Vlaamse Regering op 14 juni 2013 goedkeurde. Hoewel het nog even wachten is op de uitvoeringsbesluiten, gingen de eerste Huizen van het Kind in Vlaanderen en Brussel al van start. Veelal 'wonen' in deze Huizen ook kinderdagverblijven of buitenschoolse voorzieningen. KIDDO bezocht een aantal Huizen en vertelt over elk uniek bouwwerk.

Samenwerken loont

Huizen van het Kind in Vlaanderen

De Huizen van het Kind vormen een kwalitatief partnerschap tussen verschillende lokale organisaties, met uiteenlopende diensten voor gezinnen. In elke regio kan zo'n Huis dus verschillen, Huizen van het kind hebben niet per se hetzelfde aanbod. Maar overal is het Huis dé lokale informatie- en ondersteuningsplaats voor ouders en kinderen.

Decreet Preventieve Gezinsondersteuning

Huizen van het Kind wil het welbevinden van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren bevorderen, door de krachten te bundelen op het gebied van welzijn en gezondheid. Heel wat lokale organisaties bieden ondersteuning of geven informatie over opvoeding aan ouders. De Huizen van het Kind willen die lokale praktijken stimuleren om in een geïntegreerde en afgestemde dienstverlening te voorzien. Daardoor kunnen gezinnen makkelijker hun weg vinden in het aanbod in de buurt. De Huizen moeten zorgen voor meer 'gedeelde' in plaats van verdeelde zorg. Met andere woorden: 'samen sterk'.

Een Huis van het Kind is er voor àlle gezinnen uit de buurt

Huizen van het Kind vervullen hierbij minstens drie functies: (1) preventieve gezondheidszorg, (2) opvoedingsondersteuning en (3) sociale cohesie en ontmoeting.

De mosterd?

In verschillende landen is er een trend naar dergelijke vormen van samenwerking. In het Verenigd Koninkrijk zijn er de *Children's Centers*, in Duitsland zijn er de *Eltern-Kind-Zentren* en in Frankrijk de *Réseaux d'Ecoute, d'Appui et d'Accompagnement des Parents*. In Nederland zijn de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) volop in ontwikkeling. Ook in de Scandinavische landen spelen *family centers* *Familjecentraler* of *Familienhus* een centrale rol in de preventieve gezins- en opvoedingsondersteuning. Deze aanpak uit het noorden sluit nauw aan bij de Huizen van het Kind: een buurtgericht, laagdrempelig, geïntegreerd aanbod en preventie voor alle gezinnen zijn de kernwoorden. Het Scandinavische 'Huis' heeft vier kamers: (1) een prenataal aanbod voor aanstaande ouders, (2) preventieve gezondheidszorg voor jonge kinderen, vergelijkbaar met onze consultatiebureaus van Kind en Gezin, (3) open preschools, waar ontmoetingsmomenten en -activiteiten doorgaan voor kinderen en ouders, en (4) sociale welzijnsdiensten. Vlaanderen liet zich door deze buitenlandse voorbeelden inspireren en koos voor een regelluw kader. Er liggen geen details vast over hoe een Huis van het Kind het best opgebouwd wordt. Wat is zo'n Huis van het Kind dan? En hoe kunnen voorschoolse en buitenschoolse opvang hieraan meebouwen?

Eén plus één is meer dan twee

Huizen van het Kind gaat over samenwerken tussen organisaties, met als doel gezinnen beter te ondersteunen. 'Samenwerken heeft alleen maar voordelen', vertelt Jeanine Bellens van het Huis van het Kind Zottegem. 'Bundelen van mensen en middelen loont. Ouders leren het aanbod makkelijker kennen en vinden beter de weg en organisaties worden gestimuleerd om meer samen te werken.' Hanne Schreurs is afdelingshoofd kinderopvang Stad Leuven dat deel uitmaakt van het Leuvense Huis van het Kind. Zij ziet deze voordelen ook. 'Door samen te werken leer je elkaar kennen. We proberen bovendien de neuzen in dezelfde richting te krijgen. Wij bespreken bijvoorbeeld hoe we kunnen omgaan met diversiteit.'

Nathalie Vandenbosch beaamt. Zij is verantwoordelijke van kinderdagverblijf Nieuwkinderland, dat deel uitmaakt van het Huis van het Kind Nieuwland in Brussel. 'Vroeger was de samenwerking eerder incidenteel, nu is het veel meer structureel. We werken bijvoorbeeld samen met de basisschool: onze ouders en kinderen gaan op bezoek naar de kleuterklassen en krijgen alle informatie over de inschrijvingsprocedure; kleuters en kleuterleidsters komen bij ons op bezoek en zien hoe wij werken. We plannen ook een project met de muziekacademie: peuters worden rustig van muziek, daarom nodigen we de academie uit om kinderen in het kinderdagverblijf te laten kennismaken met muziekinstrumenten.' ➤

Vroeger was de samenwerking eerder incidenteel, nu is het veel meer structureel

Geén 'Huis van Kind en Gezin'

Met Huizen van het Kind wil het beleid vakjes overschrijven. In een Huis van het Kind zitten diensten die door Kind en Gezin worden gesubsidieerd of erkend. Dit zijn de opvoedingswinkel, consultatiebureaus, expertisecentra kraamzorg, prenatale steunpunten, de inloopteams die kansarme gezinnen met jonge kinderen preventief ondersteunen bij de opvoeding. Maar ook elke andere voorziening met een preventief gezinsondersteunend aanbod kan deel uitmaken van het Huis. De bestaande Huizen tonen dat heel veel partners kunnen samenwerken: buurtwerking, Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW), Centra voor leerlingbegeleiding (CLB), Gezinsbond, huistaakbegeleiding, vakantiewerkingen, kinderopvang (en lokaal loket kinderopvang), lokale besturen, OCMW's, huisartsen, vroedvrouwen, sociaal-cultureel werk, spelotheken... De samenwerking gaat veel breder dan enkel de partners van Kind en Gezin.

Hanne Schreurs vindt dat zeker de kinderopvang een kamer kan hebben in de Huizen van het Kind. Daarom zijn er plannen om van kinderdagverblijf de Girafant een antenne te maken van het Leuvense Huis van het Kind. Er komt ook een consultatiebureau van Kind en Gezin en een ontmoetingsruimte waar kinderen en ouders samen kunnen spelen en waar workshops en infoavonden kunnen doorgaan. Een andere antenne komt in Kessel-Lo: daar wil het Leuvense Huis samenwerken met een consultatiebureau, de kindwerking van het buurtcentrum, de groepswerking van het Inloopteam en kinderdagverblijf Wigwam. Wigwam heeft nu reeds een nauwe samenwerking met het consultatiebureau: regioverpleegkundigen van Kind en Gezin komen twee keer per maand naar het onthaalmoment. Omdat ze

mee aan de koffietafel zitten, groeit het vertrouwen tussen kinderen, ouders en verpleegkundigen.

Ook in het Huis van het Kind Nieuw-Gent zitten meer partners dan Kind en Gezin. Elke Vervoort, verantwoordelijke van de buurtgerichte kinderopvang van Reddie Teddy Nieuw-Gent, ziet duidelijk de meerwaarde van kinderopvang die 'samenwoont' met het consultatiebureau van Kind en Gezin, het inloopteam en de Reddie Teddy academie. En de meerwaarde van samenwerking met andere diensten uit de buurt. 'Samen zorgen we voor een laagdrempelige toegang tot het aanbod in de buurt. Er is hier een grote diversiteit. Sommigen vinden moeilijk de weg naar kinderopvang, ze denken dat het niet voor hen is. De partners in onze samenwerking promoten kinderopvang. En ook wij verwijzen door: heeft een mama vragen over gezonde voeding, dan vertellen we over de groente- en fruitpapconsultaties die doorgaan in het inloopteam.'

Voor alle gezinnen uit de buurt

Het Huis van het Kind garandeert een laagdrempelig en geïntegreerd aanbod voor alle gezinnen met kinderen. In het Huis is iedereen welkom, niet enkel gezinnen met problemen. Daarom is er in elk Huis een basisaanbod, zoals het consultatiebureau van Kind en Gezin. Geen consultatiebureau, geen Huis van het Kind. Veel ouders met jonge kinderen gaan naar een consultatiebureau, dit is dus een laagdrempelige toegangspoort naar andere diensten in het Huis. Naast het basisaanbod is er ook een complementair aanbod voor gezinnen met specifieke noden, onder andere voor kansarme gezinnen.

'Ons Huis van het Kind is er voor alle gezinnen uit de buurt', zegt Frieda Fiers. 'Met het kinderdagverblijf en het consultatiebureau op dezelfde locatie, bereiken wij nu al de jonge kinderen. Omdat we er ook willen zijn voor

aanstaande ouders, werken we samen met het expertisecentrum kraamzorg De Volle Maan. Voor de oudere kinderen werken we samen met scholen uit de buurt en met buitenschoolse initiatieven. Daarnaast zitten in ons Huis ook partners rond de tafel die deel uitmaken van de Opvoedingswinkel Brussel.'

Volgens Jeanine Bellens wil ook Huis van het Kind Zottegem *the place to be* zijn voor alle Zottegemenaars. 'Tot nu hadden we vooral een aanbod voor kinderen jonger dan 12. Dat breiden we uit naar oudere kinderen in samenwerking met het agentschap jongerenwelzijn en de stedelijke jeugddienst.'

Ontmoeting tussen kinderen en ouders

Er is niet alleen het aspect van samenwerking, Huizen van het kind hebben ook aandacht voor ontmoeting tussen kinderen en ouders. Hoe dat vorm krijgt, verschilt van Huis tot Huis. In Zottegem is er het ZIBOKaffee, waar kinderen en ouders op maandagnamiddag en op woensdag samen kunnen spelen en anderen kunnen ontmoeten.

Het Huis in Nieuw-Gent faciliteert ontmoeting op verschillende manieren. Elke vertelt over ontmoeting in de wachtzaal van het consultatiebureau. En kinderen en ouders kunnen ook komen naar een wekelijkse ontmoetingsplaats 'De Plek' in het inloopteam. 'We willen een open Huis zijn waar kinderen en ouders altijd welkom zijn. Zowel in het inloopteam, maar ook bij ons in het kinderdagverblijf mogen ouders altijd binnenspringen. Dat vraagt wel wat van de medewerkers, maar nu waarderen ze het wanneer mama's en papa's er zijn.'

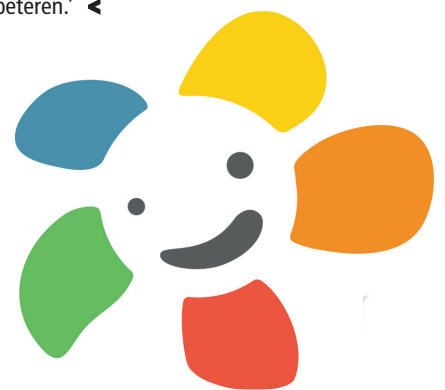
In het Leuvense Huis krijgt kinderopvang op vlak van ontmoeting een expliciete rol. In de nieuwbouw van kinderdagverblijf Girafant is extra ruimte voorzien: kinderen en ouders uit de buurt krijgen er een ontmoetingsplaats

en er kunnen workshops en infoavonden doorgaan voor kinderen en ouders.

Verschillende bouwstijlen

De samenwerking 'Huis van het Kind' kan zich letterlijk onder één dak bevinden, een fysiek Huis van het Kind waar alle partners onder hetzelfde dak wonen. Maar dit hoeft niet. Samenwerken kan ook door een sterk partnerschap tussen de verschillende voorzieningen die elk hun eigen plek houden. 'In Leuven is er al heel lang een geschiedenis van samenwerken, zonder een fysiek huis', vertelt Hanne Schreurs. 'Nu zitten we volop in de bouwwerken voor een tastbaar Huis. Een 'hoofdkwartier' waar verschillende partners zullen samenwonen. Maar er blijven ook een aantal antennepunten. De Girafant bijvoorbeeld wordt een kindcentrum met kinderopvang, met een onthaal- en infopunt en een ontmoetingsruimte.'

Ook Frieda Fiers ziet de meerwaarde van een fysiek huis in. Ze droomt van een open en toegankelijk, een aantrekkelijk en (letterlijk en figuurlijk) kleurrijk huis waar kinderen en ouders graag komen. 'Al is het natuurlijk altijd méér dan het fysiek Huis, we bouwen ook bruggen naar andere organisaties.' 'Samenwonen is inderdaad geen garantie', vertelt Jeanine Bellens. In het Huis van het Kind Zottegem huizen alle partners reeds samen. 'Om de samenwerking te laten slagen moeten alle partners gelijkwaardig benaderd worden. Ieders inbreng en engagement is even belangrijk en je maakt hierover best op voorhand afspraken. Wie doet wat? Wat is haalbaar voor elke partner? Daarnaast moet iemand de regierol opnemen. In Zottegem is dat bijvoorbeeld het lokaal bestuur.' 'Samenwerken lijkt simpel, maar dat is het zeker niet', zegt Frieda Fiers in Jette. 'Het vraagt een blijvende investering. Als trekker moet je mensen blijven motiveren om samen te komen. Maar het loont absoluut. We zitten nu rond de tafel met enthousiaste partners die ook zoekend zijn naar samenwerking, met als doel het welbevinden van de gezinnen te verbeteren.' ◀

Meer info

Meer informatie over de Huizen van het Kind vind je op www.huizenvanhetkind.be/hk